

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, dатiran z dnevnim naslednjim nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 krome, za Ameriko pa 8 krome; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokosti poštine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upraviščvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250— za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 2.

V Ptiju v nedeljo dne 10. januarja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Ruska ofenziva v Galiciji, v Karpatih in na Poljskem povsod vstavljen. — Pred oblegovanjem Varšave. — Položaj ruske armade jako neugoden. — Naši vojaki so med božičem čez 12.000 Rusov vjeli. — Na Srbskem se pripravlja novi dogodki. — Belgrad zopet obstreljevan. — V Adriji so naši mornarji dosegli lepe uspehe. — Na severnem Francoskem vsi napadi združenih nasprotnikov odbiti. — Turki so dosegli v Kavkazu odločilno zmago nad Rusi.

Rusom se vkljub njih velikanski premoči slabo godi; to priznavajo danes celo že angleški in francoski listi. Z neštetimi četami hoteli so prodreti čez Karpati in se združiti z obupnim našim sovražnikom na jugu; obenem so namevali preploviti vso Galicijo, zavzeti Przemysl in Krakovo in potem nastopiti obljubljeno pot proti Dunaju in Berlinu... To so bile ruske nakane! Ali kako krvavo so se prevarali! Kako železni zid vstavila je naša armada prodajočo azijatsko premoč ob Karpatih in v Galiciji. Pri Przemyslu so prišli že drugič do krvavih glav in Krakova je danes takoreč iz največje nevarnosti. Obenem pa je slavna nemška armada pod feldmarsalom Hindenburgom na Poljskem udarila z naravnost nedoseženo eneržijo po Rusih, jih vrgla nazaj in spravila v beg. Ko te vrstice pišemo, se je morda že pričelo oblegovanje poljsko-ruske prestolice Varšave. Ruska premoč gotovo še ni zdrobljena; ali zmagoviti polet Rusov je vstavljen in brez upanja so nadaljni njih boji!

Iz Srbije pretekli teden ni dospelo važnejših novih poročil. Neka uradno še nepotrjena vest pravi, da je bil Belgrad zopet bombardiran. Vsekakor je pričakovati, da se pričnejo na jugu v kratkem odločilni dogodki, ki bodo strli očabnost napihnjenih kraljemorilcev.

Vesele vesti prihajajo tudi od naše v Tegetthoffovem duhu vzgojene hrabre mornarice.

Velikanski bojni in admiralni parnik „Courbet“ francoske flotile bil je od enega naših podmorských čolnov dvakrat torpediran in se je tudi potopil. Kakor smo mi na nemško, tako smo tedaj tudi naši zaveznički na malo a hrambo avstro-ogrsko mornarico ponosni biti. Tudi na morju je navdušenje za pošteno stvar več vredno nego vsa premoč.

Gigantovski boji na severnem Francoskem, ki jih bije nemška armada zoper združene Francoze, Belgijke, azijatsko-afričanske divjake in ljudožrce ter Angleže, niso dospeli še do nobene odločitve. Vendar pa napredujejo Nemci polagoma v železni svoji eneržiji; vse obupane nasprotniške napade so z luhkim zavrnili.

Do odločilne zmage, pri kateri je bilo več tisoč Rusov vjetih, dovedlo je turško orožje v Kavkazu.

Povsod prihajajo torej v novem letu lepe vesti. Upajmo, da bode to leto tudi začeljeni mir po slavni zmagi naših, nemških in turških armad prineslo. Bog z nami!

* * *

Boji ob Bzuri in Rawki. Sicer je položaj na Poljskem neizpremenjen.

Berolin, 31. decembra. (Kor. ur.) Wolfsov urad javlja:

Veliki glavni stan, dne 31. decembra:

Vzhodno bojišče: Položaj v vzhodni Prusiji in v Poljski, severno od reke Visle, je neizpre-

menjen. Ob reki Bzuri in vzhodno od nje bojišče trajajo. V okolici Rawe napreduje naša ofenziva. Na vzhodnem bregu reke Pilice je položaj neizpremenjen.

Berolin, 1. januarja. (Kor. urad.) Wolffsov urad javlja: Veliki glavni stan, dne 1. januarja dopoldne.

Vzhodno bojišče. Na vzhodno pruski meji in na Poljskem je ostal položaj neizpremenjen. Močna megla je ovirala operacije.

Vrhovno armadno vodstvo.

Koliko Rusov je bilo vjetih na Poljskem?

Berolin, 31. decembra. (Kor. ur.) Iz vzhodnega glavnega stanu je izvedel Wolffsov urad:

Naše na Poljskem se boreče čete, so vjele pri zasedovanju, ki se je razvilo po bojih pri Lodzu in Lowiczu, nad 56.000 sovražnikov in vplenile mnogo topov in strojnih pušč. Celotni plen naše, dne 11. novembra v Poljski započete ofenzive, je torej narastel na 136 000 vjetnikov, nad 100 topov in nad 300 strojnih pušč.

Odbiti ruski napadi v Karpatih, pri Gorlicah in Zaklycunu. — Izpred Przemysla.

K.-B. Dunaj, 31. decembra.

Uradno se razglasila dne 31. decembra opoldne:

Včeraj so razvijali Rusi živabno delovanje v Bukovini in v Karpatih. Naše čete se drže ob reki Sucawi, v gorenjem obrečju Czeremosca, dalje vzhodno na Karpatkih grebenih, v dolini reke Nagy Ag, pri Ökörmezö, kjer se je včeraj zopet z velikimi izgubami ponesrečil sovražni-

Straschill'ova grenčica iz zelenjave povzroči
moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna.

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce, vojake,
romarje itd.

44

kov napad, severno v gorenjem obrečju Latorcze in severno gorskog prelaza Ušok. Zapadno od tega prelaza nima nasprotnik, ki je tu ustavil svoje prodiranje, nobenih Karpatskih prehodov v svojih rokah.

V prostoru Gorlic in severo-vzhodno od Zalklincja smo povsodi odbili včerajšnje in tudi v pretekli noči nadaljevane srdite ruske napade. Ob Nidi je vladal mir. Dalje proti severu na prednje zavezniški napad.

Pred Przemyslom so dognali, da so bile ruske patrulje oblecene v avstro-ogrsko uniformo. Sovražni častniki in moštvo, ki se poslužujejo te nedopustne vojne zvijače, nimajo več pravice do ugodnosti mednarodnih zakonov in običajev.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

Novoletni govor grofa Tisze.

Važne politične izjave ogrskega ministerskega predsednika.

Budimpešta, 1. januarja. (Kor. urad) Kakor običajno, je sprejel tudi letos na novega leta dan ministerski predsednik grof Tisza člane vladne stranke, ki so mu izrekli svoje čestitke. Na nagovor strankinega predsednika grofa Khuena Hedervaryja je odgovoril grof Tisza v daljšem velepolitičnem govoru, katerega glavne misli so naslednje:

Proti monarhiji naperjene aspiracije južnega soseda in agresivnost ruske politike so zakrivile sedanj vojno. Nas zadene morda ta edina krivda, da smo bili preveč potrežljivi in da smo pripuščali, da so nam nevarne aspiracije vedno bolj naraščale. Ni res, da smo provzročili vojno za to, da se nam ne bi bilo treba čez par let vojevati pod neugodnejšimi okolnostmi. To vojno nam je marveč vslil sarajevski atentat.

Vojna je izbruhnila. Presestili smo sovražnike s svojim mogočnim nastopom in dokazali toliko življenske eneržije, da se je čudil celi svet. Seveda tudi mi smo doživeli presenečenja: sovražnik je takoj od začetka postavil v boj močnejše sile, kakor smo pričakovali. Poleg sijajnih zmag se je večkrat tudi pojavila vojna situacija, ki nam je preprečila sadove naših zmagovitih uspehov. Napredovali smo, pa moral smo se tudi umikati. Boj na severnem bojišču še vedno ni prinesel odločitve, akoravno smo si priborili šanse, ki nas navdajajo z upanjem v končni uspeh. Bolestna presenečenja tudi na južnem bojišču niso izostala. Naše čete so se morale iz Srbije umakniti. Dragi prijatelji, ne boli me toliko strategična neugodnost položaja — saj bodemo ta nedostatek skoraj zopet popravili — temveč boli me predvsem to, da je morala naša sijajna, z lovorjem zmage ovenčana armada, ki se je tako uspešno borila z odličnim, nadmočnim sovražnikom, ki je premagovala vse težkoče z bajno požrtvovanostjo, izgubiti v očeh sveta svojo slavo, ker se je od nje zahtevalo naravnost nadčloveške čine. Moje srce krvavi pri spominu na to krivico, če pomislim, da je usoda oropala našo armado na tako nepravičen način zasluženih sadov.

LISTEK.

(Po cenzuriranih poročilih).

Kdo steje ljudstva . . . Sedaj se nahajam v taborišču vjetnikov v S. V nedeljo, dne 15. novembra 1914 sta došla sem dva transporta vjetnikov. S prvim transportom je prišlo nad štiristo Francozov, skoraj sami starejši ljudje, z drugim je pa prišlo okoli petsto mož in sicer Iakov, Turkosov in Zuavov. Med njimi so bili tudi ranjeni, ki so jih pripeljali na dveh vozeh v taborišče. Večina vjetnikov je prispevala naravnost z bojišča (Niport-Dixmuiden). V pondeljek, dne 16., ob 9. je pripeljal poseben vlak 1000 Rusov, nekaj Francozov, med njimi dve ženi. Ženi nista v taborišču, marveč so ji oddali v civilne zapore, ker sta baje opravljali špionažo. Ta transport je prišel iz Lilla.

Sedaj je v taborišču 3100 vojnih vjetnikov in sicer naslednja ljudstva: Francozzi, Belgiji, Angleži, Rusi, Turki, Zuavi, Indi, afriški jezdeci in senegalski zamorci, razen teh je pa tudi mnogo civilnih vjetnikov.

Dalje je prišlo semkaj okoli 200 beguncov iz Izhodne Prusije z vsem imetkom; ti prebivajo v mestni teleodvadnicici. Možje, žene in otroci so nudili sliko gorja. Človeku srce groze zatrepeče, če vidi te obžalovanja

Toda mi nimamo nikakega povoda biti malodušni. Naši vojaki vršijo svojo dolžnost. Če bodemo vsi svoje dolžnosti tako izvrševali, kar kor armada, potem se monarhiji ne more ničesar zlega zgoditi.

Min. predsednik povdinja na to popolno solidarnost Nemčije in Avstrije v vseh vojaških in političnih vprašanjih. „Pred nekaj tedni sem se o tem osebno prepričal. Potoval sem v nemški glavni stan na inicijativo zunanjega ministra, ne zato, da bi odpravil bogve kakšne težkoče in nesoglasja, ali razrešil konkretna vprašanja, temveč, da se porazgovorim pri neprisiljenih stankih o vseh važnih vprašanjih, ki se tičejo vojne in dobe po vojni. Spoznal sem, da smo složni v vsem.“

Zaupanje v lastno moč in zaupanje v zavzema nas navdaja z največjimi nadami za božnost in nas utruje v veri, da bodemo še letos mogli zasigurati narodu vse blagre poštenega miru in dr. tudi to, da se bo nahajal v bodoče madžarski narod v močnejši, silnejši, lepši in boljši situaciji.

Na zunaj želimo ustvariti trajni mir, neodvisnost velikih in malih držav. Pa tudi na znotraj nam bodo dozoreli lepi sadovi. Madžarski narod je prebil izkušnjo s triumfom ter dokazal, da ima madžarska narodna država privlačno silo, ki združuje tudi vse ostale narode v državi. Vojna bo napravila madžarski narod večji in močnejši.

Dokazala je tudi moč dualizma. Zgodovina je že definitivno odločila vprašanje o strukturi monarhije. Njena sodba je pravomočna. Oui, ki bi se še sedaj vrnil k raznim centralističnim stremljenjem, bi bil občenevaren blaznež. Državnopravni boji nimajo v monarhiji nobenega prostora več.

Moji dragi, boj še ni končan. — Morda nas čaka še mnogo brdkosti, mnogo izkušenj. Toda navdaja me prepričanje, da usoda ne bo zapustila naroda, ki sebe samega zapušča. V tem velikem boju madžarskega naroda se zanašamo na božjo pomoč. Preci Bogu, da podeli našemu narodu še mnogo srečnejših novih let, kar so bila dosedanja.

Ruska pohlepnot.

Centralni evropski državi Avstro-Ogrska in Nemčija vujovjeta v sedanji vojni proti dvema največjima državama, ki ji je kdaj svet poznał. Niti svetovna država Aleksandra Velikega, ne rimske cesarstvo, ne država Karla V. ni imela toliko obsežnosti, ki jo imata vsaka zase Rusija in Anglija. Angleška svetovna država je vrhutega še za tretjino večja nego Rusija glede obsežnosti zemlje. Ozemlje Anglike je povečini v prekmorskih kolonijah in razmeroma le majhen del se ga nabaja v evropskem teritoriju, dočim tvori rusko veledržavo ogromno nerazkosano ozemlje. Seveda je tudi ta država vzrastla potom pridobitev. Kako se je razvijala ruska država, nam prav interesantno pojasnjuje v „Umschau“ dr. Ernst Schulze v številkah.

Okolo leta 1500. je bila tedanja Velika

vredne ljudi, ki so bežali pred Rusi z malim imetkom, ki so ga mogli vzeti v naglici s seboj.

Vjet kolega. V dunajskem »Neuer W. Tagblatt« pripoveduje Pavel Busson o zabavici, ki jo je imel štajerski črnovojnik z bradatim vjetjem ruskim vojakom. Ta je našemu črnovojniku ugaljal. Za tolmača je bil židovski vojak v ruski uniformi; razvil se je pa naslednji pogovor: Štajerc: »Vprašal ga, če ima otroke!« Tolmač: »Dva, pravi, da ima.« Štajerc: »In ali je čevljar!« Tolmač: »Da, čevljar je. Dovolite, na čem poznate to?« Štajerc: »Na palcu. In ali je kaj lačen?« Tolmač: »Lačen, gospod — vsi smo lačni.« Črnovojnik izvlečen kos papirja, v katerem je bilo nekoliko krakovske klobaste ter jo da vjetnikom, daši mu je bilo dragoceno imetje in več kot tri četrte pravkar prejetega kruha. Hoteč se utegniti zahvaljevanju, se je obrnil proč in godnjal samozavestno pred seboj: »Dva otroka ima in čevljar je tudi.«

Večer v Calaisu. Sven Elvestad, sotrudnik danskog liste »Politiken«, živahnno opisuje potovanje iz Londona v Calais. Že v svetovnem mestu Londonu se danes ne more otresti občutka, da zbuja nezaupanje, čim pa stopi na parnik, da bi se prepeljal preko Rokavovega kanala, se mu zdi, da ga obdaja kar ledeno-mrza atmosfera nezaupnosti.

kneževina Moskovska kontinentalna (celinska) država in ni bila posebno velika; mejila je samo pri Novgorodu na Belo morje. Ozemlje carstva je obsegalo potem ob smrti carja Ivana III. (1. 1505.) 2,300.000 kvadratnih kilometrov, ob smrti carja Petra (1725.) že 15,500.000, ob smrti carja Aleksandra I (1825.) 20,200.000 in sedaj (1914) obsega 23,300.000 kvadratnih kilometrov.

Celotno površje te veledržave se je torej v štirih stoletjih podešterilo. Samo v dobi od 1825. pa do 1890., ko se je Rusija najhitreje večala, je pridobila povprečno na leto 55.000 kvadratnih kilometrov nove zemlje, to je več nego petkratno ozemlje Kranjske! Vrhutega pa je Rusija prodala v tej dobi tudi Aljasko, ki so jo kupile leta 1867. Zedinjene države ameriške za 7.200.000 dollarjev. Ta dežela sama meri 1.400.000 kvadratnih kilometrov. Resnična pridobitev ozemlja je torej še toliko večja nego jo izkazujejo gorenja števila. V tem stoletju je naglo razširjanje ruske države ponehalo in sicer zaradi tega, ker je bilo mogoče osvojiti novo ozemlje ledalec od središča države. V poslednjih petindvajsetih letih, odkar je Rusija pridobila zadnje pokrajine v srednji Aziji, si ni prisvojila nobene dežele več. Če bi se sedanja vojna izteklala ugodno za Rusijo, bi se stvar takoj spremenila in bi se Rusija najbrž zopet povečala na škodo Turčije in morda tudi Avstro-Ogrske in Nemčije. Omenimo samo še, da se je prebivalstvo Rusije od leta 1772. do 1908. pomnožilo od 14 milijonov na 155 milijonov.

Hindenburgovo armadno povelje.

Berolin, 1. januarja. (Kor. urad) »Morgenpost« pričuje to-le dnevno povelje general-feldmaršala Hindenburga povodom Novega leta:

„Vojaki vzhodnje armade! Koncem leta mi je srčna potreba, da vam izrečem svojo najtoplejšo zahvalo in svoje polno priznanje za to, kar ste v sedaj potekom času storili pred sovražnikom. Kar ste preprečili na pomanjkanju pri silnih pohodih, kar ste dosegli v dolgih, težkih bojih, bo štela vojna zgodovina vseh časov vedno med največja dejanja.“

Dneve izpred Tannenberga in pri Mazurskih jezerih, izpred Opatova, Ivanograda in Varšave, izpred Vločlavka, Kutna in Lodza, pri Pilici, Bzuri in Ravki vam ni mogoče nikdar pozabiti. Z zahvalo Bogu, ki nam je dal moč za taka dejanja, in v trdnem zaupanju na nadaljnjo njegovo pomoč, hočemo stopiti v novo leto. Zvesti svoji vojaški prisegi, bomo vršili tudi še nadalje svojo dolžnost, da bo naši domovini zagotovljen časten mir. In sedaj krepko naprijek, kakor v letu 1914, tako tudi v letu 1915! Živel Njegovo Veličanstvo cesar in kralj, naš milostljivi vojni gospod! Hura!“

Avstrijsko poročilo od pondeljka.

K.B. Dunaj, 3. januarja. Uradno se razglasila:

3. januarja opoldne.

Komaj se je jel Danec zabavati s sotopnikom, švedskim pisateljem, pa se je že zdelo obema severnikoma, da ju venomer opazujejo. Vedno je bil zopet kdo v njiju bližini, največkrat neki francoski častnik, ki je navidez sicer malomarno gledal po sivi vodi v kanalu, a se večkrat ozrl s sovražno nezaupnostjo na potnika.

Na ladji je bilo na stotine mladih Belgijev, ki so učebali na Angleško, pa so sedaj hiteli zopet pod zastave svoje vojske, bolniške sestre, francoski vojaci. Mnogo jih je bilo med njimi izmučenih, bilo je tudi nekaj pijanov. Tupatani so zapeli nekaj kitic maršalje. Francoski častniki so mrzlo ogledovali in ocenjevali Belgijke. »V teh pogledih ni bilo pravega sočutja, niti priznanja za to, da se mladina brez domovine zopet vráta na vojno — samo opazovanje.« In Danec je najglobje občutil, kako huda je bila usoda teh Belgijev, ki tudi v najugodnejsem primirju ne morejo doseči nič več nego nekako neusmiljeno usmiljenje.

Megleni, na dež se pripravljajoči, žalostni novembarski dan je že do malo izginil, ko je ladja pristala v Calais. Vse pristaniško okrožje je strogo zaprto in samo straže vojake vidiva, ki se jim bližajo bajonet. Ladja vozi počasi mimo vrste velikih ladij z močno razsvetljenimi okni. Ladje za ranjence, da se okna z redčimi križi daleč vidijo. Po mračnih cestah pohajajo tropi radovednežev. Sljikovite postave Indov ali Afrikan-

Zopetni poskusi sovražnika, pretrgati našo vojno fronto zahodno in severno-zahodno od Gorlice, so se izjavili zopet pod težkim i z g u b a m i z a n a s p r o t n i k a .

Med temi boji, ki so trajali celi dan, so naši vojaki neko hudo branjeno visočino južno Gorlice v naskoku v zeli, neki sovražni bataljon uničili, 1 štabnega oficirja, 4 subaltern-oficirje in 850 mož vjeli ter dve strojni puški zaplenili; k vojnemu plenu spada tudi neki zrakoplov sovražnika, ki smo ga iz zraka postrelili.

Na drugi fronti nobenih dogodkov.

Namestnik generalštavnega šefa:
v. Höfer, fml.

Nemško vojno poročilo od pondeljka.

K.B. Berlin, 3. januarja. Wolfsova pisarna poroča: Veliki glavni stan, 3. januarja:

Zahodno bojišče: Pred Westende prišlo je včeraj opoldne nekaj od torpednih čolnov spremnih sovražnih parnikov, brez da bi streljali.

Na vsej zahodni fronti so se vršili artiljerijski boji.

En sovražni infanterijski napad zgodil se je le severno-zahodno St. Menehoulda; bil je pod težkimi i z g u b a m i z a F r a n c o z e o d b i t .

Vzhodno bojišče: Na vzhodnem Pruskom in severnem Poljskem nobene spremembe.

Na Poljskem zahodno Visle pošrečilo se je našim vojakom po večnem težkem boju zavzeti posebno močno utrjeni kraj Borzymov v ruske glavne postojanke. Pri temu so v jih 1000 Rusov in zaplenili 6 strojnih pušk.

V treh nočnih napadih poskusili so Rusi, pridobiti Borzymov nazaj. Ali njih napadi bili so pod velikimi izgubami zavrnjeni.

Tudi vzhodno Rawe prišel je naš napad počasi naprej.

V russkih poročilih večkrat omenjeni russki uspehi pri Inowodzu so gladko izmisljeni. Vsi russki napadi v oni pokrajini bili so z jako velikimi izgubami za Ruse zavrnjeni in se jih ni ponovilo.

V ostalem je položaj vzhodno Pilice nespremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Avstrijsko poročilo od torka.

K.B. Dunaj, 4. januarja. Uradno se razglasja:

V trdovratnih bojih v prostoru južno Gorlice, ki so se odigrali pod najtežnejšimi vremenskimi razmerami, zasigurili so si naši pridni vojaki z zavzetjem neke važne visočinske linije ugodno podlago za nadaljnje dogodke.

V Karpatih nobene spremembe; v zgornji dolini Ungle majhni boji.

cev; prikoraka po trgu življajoč in pojoč oddelek škotskih planincev v svojih groteskih nošah in od druge strani prihajajo z zamolklimi korakom bataljon Francuzov že v temi. Na ramah nosijo lopate, kopali so strelske jarke.

Neprerljano odhajajo vlaki iz Calaisa na fronto. S fronte dovaja predvsem ranjence. Naenkrat zagledava dolgo vrsto ambulančnih voz, čujeva neusmiljeno rjenje druhal, klici: »Les Boches! Les Boches!« Ranjeni nemški vojni vjetniki so. Tam leži nekdo na strelji voza, poleg njega sedi francoski reševalci, podpira njegovo glavo in ga začudeno ogleduje. Ko čuje ranjenec kričanje druhal, se mu lice nasmehlja, potem obledi kot prt in zapre oči. Ia dansi poročevalc ne more, da ne bi priznaval, kako naenkrat se je zbudilo v njem sočustvovanje s tujim Nemcem. Morda je prišel dalč s severnega obrežja in »ježilo ga je, da je videl premagana...«

Otroška ljubezen. V neki bolnišnici v Brnu leži vojak 81. inf. regimeta iz Jemnice pri M. Budweisiju. Njegov sinček prosil je mati, da naj mu dovoli, peljati se k očetu. Mati tega seveda vsedelike oddaljenosti ni mogla dovoliti. Neko jutro pa je deček, slabo oblečen, iz hiše izginil in se podal na postavljanje v Brnu. Po večurnem maršu ob železniški progi posrečilo se je pogumno dečku, vtlotipiti se v neki tovorni vlak in se

Med boji v božičnem času smo na severnem bojišču vjeli 37 russki oficirjev in 12.698 russkih vojakov.

Namestnik generalštavnega šefa:
v. Höfer, fml.

O vrhnitvi naših vojakov iz Srbije

piše rezervni lejtnant Rob. Staudinger v nekem pismu, ki ga objavlja »Grazer Tagblatt«, m. dr. to le: Premočni napadi Srbov so pričeli dne 4. decembra. Ta dan stala je avstrijska artiljerija sovražniku v oddaljenosti 800 metrov nasproti. Nazadovanje pričela je pod najtežnejšimi razmerami. Zemlja je bila tako močvirnata, da smo enkrat za 3 kilometre dolgo pot cele tri dni rabili. Dvanajt dni niso prisli naši vojaki do nobenega nočnega počitka. Neprerljano so trajali boji z zasledujočim sovražnikom, ali vkljub temu smo vse naše kanone rešili. Ako bi ne bilo čez 100 naših konj poginilo, bi se tudi posrečilo, rešiti celi tren. Zdaj gre zopet vsem dobro in polnim zupanjem gledamo novemu boju nasproti...

Vojni poročevalci pri nadvojvodi Frideriku.

Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Feldmaršal nadvojvoda Friderik je sprejel 4. t. m. v poročevalskem stalu zbrane avstrijske, ogrske in tuge vojne poročevalca in umetnika. Poveljnik polkovnik vitez Hoen se je nadvojvodi zahvalil za čast sprejema ter predstavljal posamezne gospode. Nadvojvoda je segel vsakemu v roko ter si je dal poročati za katere liste dela vsak poročevalc. Po končani predstavi je nagovoril nadvojvoda navzoče tako: Veseli me, da se vam morem danes osebno zahvaliti za novoletna voščila, ki mi jih je polkovnik pl. Hoen prijazno sporočil. Poraobljam priliko, da vam izrečem za uspešno delovanje in za lojalno in patriotsko pisanje časopisa svoje posebno priznanje. Upam, da boste tudi v novem letu, ki nam bo, — upam, — prineslo poln uspeh in časten mir, na enako patriotski način vršili svojo dolžnost. V kratkem boste imeli priliko v skupinah priti v fronto ter tam sami opazovati, kako občudovanja vredno se drže naše hrabre čete. Prepričan sem, da boste dobili najboljše vtriske ter jih uporabili v dobro skupne velike stvari.

Vojške rezerve Nemčije in Avstro-Ogrske.

Angleži bahavo kriče, da bodo v kratkem postavili na bojišče 700.000 dobro izvezbanih Angležev in 100.000 Kanadevcov. S tem hočajo, skoro gotovo prestrašiti obe zavezniški državi. Ta strah pa je prazen, ker se Angleži pa ne zavedajo, kakšne rezerve imata Nemčija in Avstro Ogrska. V Nemčiji pokličejo vsako leto 500.000 mladih mož k prvemu naboru. To število se poveča, ker pridejo oni, ki so bili pri prvem naboru nesposobni, še dvakrat na nabor. Če se potem odštejejo nesposobni, ostane še vedno več nego pol milijona. In ker se je v prvih tednih prijavilo 1.200.000 prostovoljcev, tedaj daleč presega število nemških novincev 1912. uvrstili v armado le eno tretjino vseh

peljati kot »slepi pasažir« v Brno. Tja je prišel ves trd od mrazu in lačen. Neki stražnik mu je pomagal in ga je pustil v stražnici prenočiti. Drugo jutro peljali so otroka k očetu v bolnišnico.

***

Ziv zakopan in rešen. Neki ranjenec iz južnega bojišča nam pripoveduje sledenje: Ob neki priliki se je zgodilo, da smo celi dan ležali in počivali, ako se to more imenovati počitek na mokrih tleh in mrazu, v strelskem jarku. Ker ni bilo ta dan nobenega boja in strelnjanja, so postal fantje korajni, pa so pričeli po dva in dva leta na nezavarovan travnik, da se malo pretegnejo in ga z gibanjem ogrejejo, ker so bili že siti ležanja v jarkih. Tako se je tudi na stotnik. matom Ličan, splažil iz svoje luknje in se pričel sprehabati po travniku, kakor da je na dvorišču domače vojašnice. Čež malo časa sta bila pri njem tudi poročni v praporščak. Kadili so in se pogovarjali in postajali. Med tem je prišel naš bataljonski trobentač — gospod pphač — kakor so ga fantje imenovali, da naznani nekaj našemu stotniku. Trobentač se dobro ne izreče besed »ponižno javljam«, ko nekaj zaživiga z dobro nam znanim živgom in udari na zemljo dva koraka daleč od njih. Sovražni šrapnel je padel kakor strela iz jasneg nebja. Zemlja se je zakadla. Od cele družbe, ki je bila pri stotniku, nismo videli iz jarka nobenega več. Že smo misili, da je šrapnel vse skupaj raztrgal na kose. Nekaj

onih, ki morajo iti na nabor, ker parlamentista hotela dovoliti višjega mirovnega stanja. Tako je ostalo do leta 1912, ko sta parlamenta povodom uvedbe dveletne vojaške službe zvišala rekrutni kontingent, od okroglo 130.000 na 200.000 mož. Vsed tega je ostalo vsako leto tisoč in tisoč mladih mož neizvezbanih. To je vzrok, zakaj se je zdaj odredilo, da morajo iti še enkrat na nabor vsi oni, ki še niso bili na prejšnjih naborih uvrščeni v armado. Lahko se trdi, da se do reforme brambnega zakona leta 1912 in vsako leto 150.000 do 200.000 mož ni uvrstilo v armado. Če pomnožimo to precejšnjo število z 12, ker je bilo 12 letnikov poklicanih k naknadnemu naboru, in če odštejemo umrle, izseljene, bolne, tedaj dobimo število 1.500.000 do 2.000.000. Ti bodo po izvršenem vojaškem izvezbanju poleti leta 1915. uvrščeni v armado. Če bo vojna uprava vso to ogromno število vpklicala, ne vemo. Vendar pa je torej jasno, da ima naša monarhija še ogromne rezerve, ki daleč presegajo angleške. In celo Rusija je morala vpklicati svoje črnovojne v starosti 40 do 50 let. Z mirnim srcem gledamo torej lahko v bodočnost. In ni je moči, ki bi naša monarhija prisilila k miru, ki bi ne odgovarjal neizmernim žrtvam, ki so jih doprinesli narodi Avstro Ogrske in Nemčije.

Sest novih angleških armad.

K.B. London, 2. januarja (Reuterjevo poročilo). Angleži ustanovili so 6 novih armad, vsaka obstoječa iz treh armadnih korov. Kot poveljniki so bili imenovani: za prvo armado general Haig, za drugo general Smith-Dorrien, za tretjo general Hunter, za četrto general Jan Hamilton, za peto general Leslie Rundle in za šesto general Bruce Hamilton. — (To so zopet znane Reuterjeve grožnje. Radovedni smo, kako se bodoje te nove angleške armade pred nemškimi bajonetni obnesli! Op. ur.).

Velika angleška izguba na morju.

K.B. Berlin, 2. januarja. Iz Londona se uradno poroča:

Angleški linjski parnik »Formidable« se je danes zjutraj v kanalu potopil. Nekaj mala križarka je 71 mož posadke rešila, drugi so pa utonili. Kakor se poroča, bil je »Formidable« zadel od torpeda nemškega podmorskega čolna in se je vsled tega potopil.

Parnik »Formidable« bil je leta 1898 zgrajen in je spadel k takozvanemu »Queen«-razredu. Obsegal je 15.250 ton. Oboroven je bil z štirimi 30.5 cm kanoni, dvanajt 15 cm, šestnajst 7.6 cm kanoni in z dvema 47 cm kanonoma. Nadalje je imel štiri 45 cm torpedne cevi pod vodo in dve strojni puški. Stroji so imeli 15.600 konjskih sil in so dali parniku hitrosti 18.7 morskih milij (= 34.6 kilometrov) na uro. Parnik je bil 122 metrov dolg, 22.9 metrov širok in 8.5 metrov globok. Posadka je znašala 750 mož, ki so večinoma utonili.

Lepi uspehi na morju.

Dunaj, 2. januarja. Iz popolnoma zanesljivega italijanskega vira poroča »Neues Wiener

fantov skoči iz jarkov in gre bližje, da bi pobrali vsaj ostanke takо strašno ponesrečenih častnikov. Med tem pa nestrči ni bila tako velika. Fantje še niso dobro prišli do onega kraja in že so zagledali poročnika, kako zavno stoji in otepava s seboj zemljo, praporščak je tudi poklepljen in si brisal lice, a bataljonski trobentač je sezul čevlj, potlačil v njega gornji del trobente, da tako izpiha iz nje pesek, a da se ona ne oglasi. Samo stotnik nismo videli nikjer. Izginil je, kakor da bi ga odnesel veter ali požara zemlja. Ker ni bilo njem nobenega sledu, so pričeli fantje pregledovati in preiskavati vsled eksplozije šrapnela razritjo zemljo. In glej: Bataljonski trobentač zapazi naenkrat stotnikovo peto z ostrogo. Vsi skupaj so sedaj pričeli iti kakor krti po zemlji in čez par minut so odkopali našega junashkega stotnika in na veliko veselje so zapazili, da mu žla še bije. Nato so ga odnesli v njegovo luknjo, mu odpeli ovratnik ter dal malo vode in žganja. Kmalu je prišel stotnik k zavesti. »Nič, nič, fantje, omotilo me je, podrobil in zasul, a sedaj je vse doboli« je reklo stotnik in si pogladil svoje velike brke. »A sedaj pa zopet vsak na svoj prostor, da ne bode zopet kakega presenečenja!« je zapovedal stotnik in obrnivši se proti poročniku rekel: »No, jaz morem v resnici reči, da sem bil ž v zakopan.«

Tagblatt", da se je francoski admiralni parnik "Courbet", katerega je v morski ožini Otranto v Jadranskem morju avstroogrski podmorski čoln "U XII" torpediral in dvakrat zadel, pred Valono potopil. Francoskega admirala in večino moštva so ostali parniki rešili.

Tudi se poroča, da se je potopil istotako francoski podmorski čoln "Bernoulli". Pri otoku Lagosta našli so njegovo telefonsko bojo.

Ta dva krasna uspeha sta za našo hrabro mornarico izredno častna. Pomisli se mora, da je naš podmorski čoln "U XII" napadel 16 velikih francoskih parnikov, in si je iz njih srede izbral ravno admiralni parnik in ga uničil.

Podmorski čoln "Bernoulli" je tako moderni francoski tip. Bil je 51·1 metrov dolg, 5 metrov širok in 3·1 metrov globok. Čoln je imel 7 torpednih cevi, eksplozivne motorje za 840 konjskih sil in hitrost 23·1 kilometrov nad vodo. Moštva je imel 24.

Francoski admiralni parnik "Courbet" bil je eden največjih in najmodernejših dreadnoughtov francoske mornarice. Zato je njegova izguba velikega pomena. Francosko-angleško bродovje doslej v Jadranskem morju ni doseglo prav nobenega uspeha; samo pa je v taki nevarnosti, da se mora skrivati pred malo, zasmehovano avstrijsko flotiljo!

Lepe turške zmage nad Rusi.

Rusi v Perziji popolnoma poraženi.

Konstantinopol, 2. januarja. — Uradno poročilo glavnega stana turških armad poroča:

Naši (turški) vojaki so včeraj mesto Ardaghān zavzeli.

Oddelek naših, v pokrajini Tšurukā nastopivših vojakov prišel je dne 28. decembra pri svojem napredovanju proti Ardaghānu zahodno tega mesta do ruskih vojakov, ki so bili nazaj vrženi. Pod poveljstvom generala Zāšen stojeci obrambeni vojaki Ardaghāna obsegali so 3000 mož infanterije in 1000 košakov s 6 topovi in dvema strojnima puškama.

Zjutraj dne 29. decembra pričel je turški oddelek vkljub številni premoči sovražnik in brez odmora napad na dobro utrjene in z artiljerijo branjene sovražne postojanke. Kravni boj končal je proti večeru v begom Rusov, ki so imeli hude izgube, medtem ko so bile turške izgube le neznatne. Pred svojim begom so Rusi veliki del mesta ter svoje zaloge streliva in živeža začigli in posest Mohamedancev plenili, one same pa na razne načine mučili. Enemu Mohamedancu so celo oči predeli in mnogo mož in žensk z bajonetom pomorili.

Velike množine streliva in vojne materijala ter del sovražnikovega trupa padel je v naše roke.

Veselje ob ruskega jarma osvojenega prebivalstva je nepopisno. Hrabrost prostovoljcev, ki so se ramo ob rami s turškimi vojaki borili, mora se posebno hvatali.

V Perziji kaže se isto udanost pri naših perzijskih bratih.

Dne 29. decembra so naši vojaki skupno s perzijskimi plemeniti pri Meyandu wabu, 50 kilometrov severno-vzhodno od Saučbulaka, 4000 Rusov, ki so imeli tudi 10 kanonov, popolnoma premagali. Sovražnik je imel čez 200 mrtvih, veliko število ranjenih, v naše roke padlo je mnogo ranjencev, 6 ruskih kanonov ter mnogo pušk, streliva in vojnega materijala. Glasom nekega poročila iz Erzuruma so dosegli tja veliki transporti ruskih vjetnikov.

Nemški mornarji v boju.

Angleži so vstopili v vojno z gotovim zaupanjem, da bodojo s svojo mornarico vse nasprotnike na morju kar zdrobili. Pa so se hudo zmotili. Ne samo, da so nemški bojni parniki že opetovano angleško obal bombardirali, so nemški podmorski čolni tudi celo vrsto angleških vleparnikov potopili. Največ škode pa so pri zadeli nemški parniki Angležem na polju trgovine. Posamezni nemški parniki so se v tem oziru tako odlikovali, da bodojo v zgodovini te vojne vedno častno mesto zavzemali, tu se gre v prvi vrsti za nemški parnik "Emden". Ta je glasom poročil angleške morske oblasti potopil tekom vojne skupno 55 sovražnih parnikov, rusko križarko "Semečuk", francoski kanonski čoln "Mousquet", dva japonska parnika za prevažanje vojaštva in 51 trgovinskih parnikov in sicer 34 angleških, 10 francoskih ter 7 japonskih. Poleg tega je parnik "Emden" vpeljal z bombardiranjem indijsko pristanišče Madras. — Kakor znano, bil je potem "Emden" od velikega avstralskega parnika "Sidney" napaden branil se je do konca, poškodoval "Sidney" precej hudo in se sam spustil na skale. Nekaj "Emdenovega" moštva pa se je rešilo. Vzelo si je veliko barko "Agoche" na kateri ima tudi 4 strojne puške in nadaljuje zdaj vojno na lastno pest. Tudi parnik za premog "Oxford" so Nemci vzeli. Tako je nemški strah v velikih Oceanih za Angleze še vedno velik. Pomisli se mora, da so napravili Nemci Angležem doslej na morju škode za najmanje dve milijardi markov.

Sv. oče in cesar Viljem.

K.-B. Berolin, 2. januarja. Wolffov uradni poroča: Veliki glavni stan. Med cesarjem Viljemom in papežem Benediktom sta se včeraj izmenjali naslednji brzojavki:

"Njegovemu Veličanstvu Viljemu I., nemškemu cesarju. V zaupanju na čustva krščanske ljubezni do bližnjega, ki prevevajo Vaše Veličanstvo, da konča to nesreča polno leto in otvoril novo z dejanjem cesarskega velikodušja na ta način, da Vaše Veličanstvo sprejme naš predlog, da bi se med vojujočimi se državami izvršila izmenjava onih vojnih vjetnikov, ki jih je smatrali kot nesposebne za nadaljnjo vojaško službo. Papež Benedikt XV."

"Njegovi Svetosti papežu, Rim. Zahvaljujoč se za brzojavko, mi je srčna potreba zagotoviti,

da ima predlog Vaše Svetosti, da se omili usoda za nadaljno vojaško službo nesposobnih vojnih vjetnikov, vso mojo simpatijo. Čustva krščanske ljubezni do bližnjega, ki so narekovala ta predlog, popolnoma odgovarjajo mojim lastnim prečiščanjem in željam. Viljem."

NESTLÉ-JEVA
279
MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastonj Nestle, Dunaj I. Biberstrasse 2. S.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerc“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsek pravi prijatelj ljudstva

bode torej:

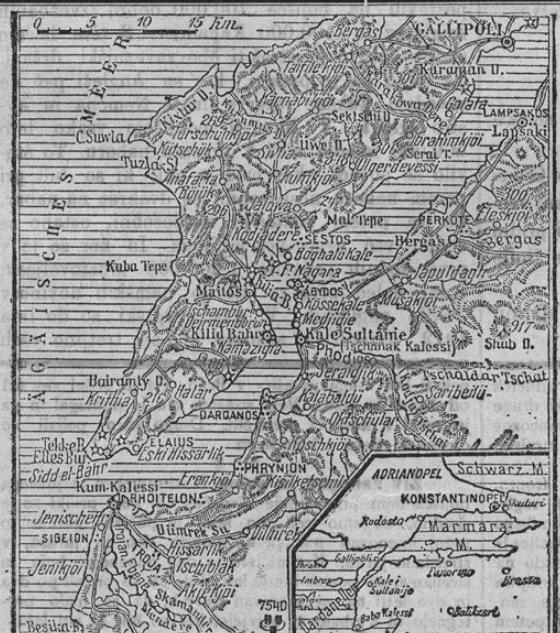
1. „Stajerc“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročino založili, naj jo blagovolijo vposlati!

Vsi na delo za naš list!

Dardanele.

Ker je Turčija stopila v tej velikanski vojni na našo stran, je promet Rusije z Anglijo in Francosko skoraj popolnoma vstavljen. Dokler je bila Turčija neutralna, zamogla je Rusija nemoteno orožje, vojno municijo in drugo blago skozi Srednje more in Dardanele dobiti. Zdaj, ko je Turčija Dardanele zaprla, se je to nehalo. Velikanske ruske izgube na vojnem materialu se pa morajo nadomestiti. Zato hočejo združeni sovražniki zdaj Dardanele napasti. Že so zbrali tam velikansko angleško-francosko bродovje, obstoječe iz 40 vojnih ladij, med njimi 15 dreadnoughtov. Pa kakor vse kaže, se bode ta napad na izvrstno utrjene morske ožine Dardanel izjalovil.

Die Straße der Dardanellen und ihre Befestigungen.

gihtne in neuralgične bolečine, trganja v udih, trdi vrat, bodenje v strani lahko odpravi, ako rabimo Fellerjev bolečine odpravljajoči rastlinski esencni fluid z. zn. „Elzafuid“. 12 steklenic tega zdravniško priporočenega domačega sredstva stane franko 6 kron edino pristno pri lekarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 241

(Hrvatsko). Iztotako dobre so kot domače sredstvo zoper motenje prebave, zapiranju in trdem truplu Fellerjeve odvajalne Rhabarbara krogljice z. zn. „Elza-krogljice“, od katerih stane 6 škatljic franko 4 K 40 h.

okose — — —

Trdovratno

pojavljajo se mnogokrat najmanjše rame revmatizma, gihta ali neuralgije v naših udih in členkih, rujejo, ščipljejo, bodojo in trgajo in zdi se, da jih ne more nobena moč sveta odpraviti. In vendar vemo iz izkušnje, da se revmatične,

Kalodont

najboljša

krêma za zobe
stane
od 21. decembra 1914
70 vinarjev.

Nadvojvoda Evgen.

Glavni poveljnik naših v Srbiji nastopajočih vojakov, feldcajmojster Potiorek šel je iz zdravstvenih ozirov v pokoj. Glavno komando

Erzherzog Eugen

na jugu prevzel je zdaj nadvojvoda Evgen, general kavalierije, katerega sliko danes pričasamo.

Trdnjava Krakove.

O naši trdnjavi Krakovi, katera je bila Rusom nekaki cilj, piše „Schlesische Volkszeitung“ m. dr.:

Krakova bila je že od starih časov sem utrjeno mesto, ki je varovalo prehod čez Vislo. Še danes se vidi veliki ostanek starih utrd, namreč del „Florjanovih duri“, ki so bile leta 1498 zgrajene in ki imajo 7 stolpov. Danes je Krakova seveda po vseh tehnično vojaških predpisih kot močna trdnjava zgrajena. Že naravna lega ob reki in sredi velike skupine gršev na pravi mesto tako primerno kot trdnjavo. Skozi stoletja bila je ta trdnjava pozorišče velikih bojev. Vkljub temu je bila Krakova vedno središče živahne trgovine; tu se najde še zdaj neko veliko trgovinsko hišo Bethmann.

Mnogo zgodovinskih spominov zvezanih je s to staro prestolico Poljakov, ki je bila skozi stoletja mesto vladanja, kronanja in pogrebov poljskih kraljev. Krakova videla je napredovanje poljske moči, cvetela je in živila pod krilami belega orla, in padla, ko je ta orel omedel. Šele pod avstrijsko vlado pričela je Krakova nanovo cveteti.

Ednajst stoletij obsega zgodovina tega mesta in znaki se kažejo še danes na njegovem starem obliju. Poljstvo in Nemštv trčala sta tukaj skupaj; merila sta svoje moči, enkrat v mirnem tekmovanju, drugič zopet v hudem boju. Madžari in Tatari plenili in požigali so v tej trdnjavi, črna smrt divjala je v njenem zidovju. Švedi in Rusi napadali so mesto; ali vsi sovražniki niso zamogli življenske moči tega mesta uničiti; kajti Krakova ima srečno lego v plodoviti dolini Visle ob izoku Rudawie in ob velikih proti vzhodu vodečih trgovinskih cestah.

Poljski kronisti pripisovali so ustanovitev mesta nekemu tajnostnemu vojvodi imenom Krok (Krakus), pradelu najstarejšega slovanskega knežjega rodu. Pozneje prišlo je hitro se razvijajoče mesto pod poljsko vlado in je postal celo glavno mesto Poljske. Že leta 1250 poklical je kralj Boleslaw nemške koloniste in jim dal velike

predpravice; podelil jim je in tudi celi Krakovi nemške postave. Wladislav I. dvignil je Krakovo kot rezidenco in se je pustil leta 1320 tam kronati. Najbolj pa je cvetelo mesto pod njegovim sinom Kazimirjem I. (1333 do 1370). Ta je dal Krakovi trdnješ zidovje. Zgradil je namesto starega lesenega grada velike palače ob Wawelu, ustanovil univerzitet in onkraj Visle predmestje Kazimierz. Trgovina in delo je cvetelo, velike, skoraj izključno nemške trgovinske hiše nakupičile so vsled trgovine z Rusijo velikanske svote, Fuggerji, Bethmanni, Vierzingi in Turzizi bili so trgovski kralji v polnem zmistu besede. Na vsak način je dosegla Krakova pod njim in njegovim prvim naslednikom svoj najlepši cvet. Učenjaki in umetniki so obdajali vedno prestol Jagellonov, kraljevi dvor je širil bogastvo, pa tudi izobrazbo po mestu.

Ko se je kraljevi dvor leta 1610 v Varšavo preselil, dobila je Krakova prvi hudi udarec, kateremu so prav hitro še drugi sledili. Vedne švedske vojske uničile so trgovino, težki davki in kontribucije so razrušili blagostanje. Koncem 18. stoletja štelo je mesto, ki je imelo enkrat čez 80 000 prebivalcev, komaj 9.450 prebivalcev.

Pri tretji delitvi Poljske leta 1795 prišla je Krakova v avstrijsko last. Za kralek čas postala je leta 1815 še enkrat samostojna republika za 30 let. Od tedaj pa je del Galicije in last Avstrije.

Zemljevid Galicije.

Avstro-ogrška ofenziva v Galiciji se prav lepo razvija. Rusi so sicer še mnogo novih moči dobili, ali vendar se jim slabo godi. Naše čita-

Karte zu den österreichischen Erfolgen in Galizien und Polen.

telje bode gotovo majhni zemljevid važnih krajev v Galiciji in Karpatih, ki jih poročila vsak dan omenijo, zanimal.

Vojска

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

Rdeči križ,

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Razno.

Naknadni črnovojniški nabori na Štajerskem se vršijo: 20. januarja v Celju za črnovojnike iz Celja ter iz okrajin glavarstev Celje in

Brežice; 21. januarja v Celju za črnovojnike iz okrajin glavarstev Konjice, Ljutomer, Ptuj (tudi mesto) in Slovenji Gradec; 21. januarja v Mariboru za mesto Maribor ter mariborsko in radgonsko okrajno glavarstvo. Pričetek naborov v Celju vsakokrat ob 8. uri zjutra v domobranci vojašnici, v Mariboru ob pol 9. uri v „Gambrinushalle“ na Schillerjevi cesti.

Odlikovan je bil na severnem bojnem polju sin tukajšnjega knjigotržca in tiskarja našega lista, gospod Dr. Viljem Blanke, rezervni nadzdravnik pešpolka štev. 7 z zlatim zaslужnim križem s krono na traku hrabrostne kolajne za svoje požrtvovalne in hrubre čine pred sovražnikom. Vsa čast njemu in njegovi družini!

Toča v januarju. Iz Gradca se od 4. t. m. poroča: Danes zvečer proti 7. uri pričela je pri nas nakrat toča padati. Padala je kakor rženo zrno debela toča. Pač čudna priča sredni zime!

Umor v novoletni noči. Ob izhodu vasi v Gamicu našli so na novoletni dan zjutraj kočarja Petra Markoviča umorjenega. Poizvedbe orožnikov so dognale, da je Markovič, ki je bil jako mirni človek, ponoči zapustil neko gostilno. Kmalu nato bil je zahrbtno napaden. Sunek z nožem v glavno žilo ga je takoj usmrtil. Nasu mu sta dva fanta, od katerega so enega že zaprli. Vzrok groznega umora je baje neko staro hudo sovraščvo.

Tatova. V zadnjih dneh zgodila se je v Beljaku in okolici cela vrsta v瘤ov. Zdaj se je posrečilo policiji, zapreti delavca Johana Lartizara in Valentina Kargla, ki sta te tativne zadrževali.

Detomorilka. V okrajni sodniji v Ebersteinu zaprli so 28-letno deklo Terezijo Pečarnik iz Hochfeistrizza. Dekla je po lastnem priznanju pred skoraj enim letom svojega enomeseca nega otroka zadavila.

Brezplačno prevažanje za vojake na bojnom polju namenjenih daril. Katera zbira in razdeljuje c. in kr. vojno ministretvo, urad za vojne oskrbe na Dunaju in vojno oskrbovalni urad ministrstva kralj. ogrske deželne brambe. S takojšnjo veljavnostjo do preklica, najkasneje pa do 1. februarja 1915 se dovoli na vseh v obratu c. kr. avstr. drž. železnic stoječih normalno in ozkotirnih progah za naslednje navedeno blago, ki se odda kot brzovozno blago, brezplačno prevažanje pod sledečimi pogoji: 1. Olajšava se razteza: a) na spodnjo in vrhno obleko vsake vrste, b) tobak vsake vrste, vino, čokolado in kandite (sladkorke), c) vse blago, ki je namenjeno za osebno uporabo vojakov na bojnom polju. Blago, ki očividno ni sposobno za osebno uporabo vojakov na bojnom polju, je izključeno od brezplačnega prevažanja. 2. Označbi vsebine v vozilih mora biti že pri oddaji blaga pripisani pristavek: „Darila za vojake v vojski“. 3. Prednji in prevzetja po dohodu so pri posluževanju te olajšave izključena. Kot sredna nabiralnica veljajo c. in kr. vojno ministerstvo, vojnooskrbovalni urad na Dunaju, nadalje ministrstvo kralj. ogr. deželne brambe, vojnooskrbovalni urad v Budapešti, slednji le za pod točko a) in b) imenovane predmete. Pošiljanje naturalnih daril je urejeno kakor sledi: 1. Darila za vojake v vojski naj pošljajo darovalci najbližji podružnični nabiralnici, da jih naprej pošlje. 2. Kot podružnične nabiralnice pridejo v poštev: „Nabiralnica naturalnih daril vojnooskrbovalnega urada“ za slovensko okrožje in Gorico, „Nabiralnica naturalnih daril vojnooskrbovalnega urada v Celovcu“, „Nabiralnica naturalnih daril vojnooskrbovalnega urada v Ljubljani“, „Nabiralnica naturalnih daril vojnooskrbovalnega urada za Trst in Istro v Trstu“, „Nabiralnica naturalnih daril vojnooskrbovalnega urada v Beljaku“. 3. Večje pošiljatve naj naznajijo darovalci, predno jih odpošlijo, c. in kr. vojnemu ministrstvu, vojnooskrbovalnemu uradu na Dunaju. Na podlagi teh prijav dobijejo darovalci od vojnooskrbovalnega urada v svrhu direktno odpošiljatve uradno izgotovljene vozne listke, v katerih mora biti napisano c. in kr. vojno ministerstvo, vojnooskrbovalni urad na Dunaju kot odpošiljatelj in eno c. in kr. etapno poveljstvo kot sprejemnik.

Koliko časa imajo svojci vpoklicanih pravico do podprtje za preskrbo. Svojci vpoklicani dobivajo podporo za preskrbo (če so drugi zakoniti pogoji dani) ves čas, dokler je vpoklicani

zaradi odhoda k vojakom zadržan izvrševati svoj poklic, torej od dneva, ko odrine v vojaško službo in zapusti svoje redno bivališče, pa do vrnitve. Za slučaj, da vpoklicani dezertira ali je sodniško obsojen v težek zapor ali še na hujšo kazen, preneha pravica podpore z dnem, ko je vpoklicani dezertiral, ali ko je obstala obsooba pravomočna. Ako je vpoklicani v kakem boju ubit ali če se ga po kaki bitki pogreša, ali če umrje zaradi poškodb, ki jo je dobil v vojaški službi, ali vsled bolezni, preden je bil odpuščen iz vojaške službe, pristaja podpora svojem še nadaljnih šest mesecov od dneva smrti ali pogrešenja. Za svojce vojnih prostovoljev veljajo glede preskrbe iste določbe, kakor za svojce onih, ki so bili uradno vpoklicani.

Vojne izgube. Po izkazih o vojnih izgubah objavljenih tekem zadnjih dni posnemamo: Izkaz štev. 71 vsebuje 2352 imen mošta in 81 imen častnikov; mrtvih je 390 vojakov, od katerih je 26 častnikov, 47 mož in 5 častnikov je vjetih. Prizadeti so skoraj izključno le ogrskega domobranskega polka št. 20 in le neznanost tudi pešpolka št. 7 in 92 ter domobraska pešpolka št. 9 in 26. — Izkaz štev. 72 navaja 3210 imen, med njimi je 113 imen častnikov. Mrtvih je 472 vojakov, med njimi 29 častnikov; vjetih je 124 mož, od teh 6 častnikov. Neječ sta prizadeta pešpolka št. 14 in 16 ter tirolski lovski polk štev. 2, nadalje črnovojniški polki št. 3, 6, 27 in 38. — Izkaz štev. 73 prinaša 3527 imen, med njimi je 117 imen častnikov. Mrtvih je 519 vojakov, od teh 28 častnikov, vjetih je 53 mož in 6 častnikov. Največ izgub je imel pešpolk št. 41, potem pešpolki št. 1, 25, 58 in 76, bosansko-hercegovski pešpolk št. 1 in ogrski črnovojniški polk št. 6. — Izkaz štev. 74 priobčuje 3568 imen, od teh je 152 imen častnikov. Mrtvih je 607 vojakov, med njimi 34 častnikov, vjetih je 101, od teh 11 častnikov. Prizadet je največ pešpolk št. 36, potem pešpolka št. 27 in 78, lovski bataljon št. 8, domobraska pešpolka št. 34 in črnovojniški polk št. 27. — Izkaz št. 75 navaja 3311 imen med temi je 228 imen častnikov. Mrtvih je 779 vojakov, med njimi 45 častnikov, vjetnikov je 120, med njimi 18 častnikov. — Izkaz št. 76 priobčuje 3944 imen, med njimi je 133 imen častnikov. Mrtvih je 517 vojakov, med njimi 31 častnikov; vjetnikov 363, med temi 12 častnikov. Največ je prizadet pešpolk št. 38, potem pešpolki št. 18, 27, 28, 33 in domobraska pešpolka št. 13 in 16. — Izkaz št. 77 vsebuje 3912 imen, med njimi je 177 imen častnikov. Mrtvih 515 vojakov, med njimi 24 častnikov; vjetnikov 366, med njimi 18 častnikov. V prvi vrsti sta prizadeta pešpolka št. 49, 54 in bosanski pešpolk št. 4, potem pešpolki štev. 73, 84, 91, bosanska pešpolka št. 1, 2 in domobraska pešpolka štev. 7 in 15. — Izkaz štev. 78 zaznamuje 3680 imen, 78 je častnikov. Mrtvih je 577 vojakov med njimi 19 častnikov; vjetnikov 115, med njimi 7 častnikov. Najbolj prizadeta sta domobraska pešpolka št. 21 in 28 ter ogrski pešpolk št. 19, potem pešpolki št. 6, 26 in 87, lovski bataljon št. 11 ter ogrski črnovojniški polk št. 11. — Izkaz štev. 79 vsebuje 3440 imen, med njimi je 114 imen častnikov. Mrtvih je 602 vojakov, izmed njih je 28 častnikov; vjetnikov 181, med temi 11 častnikov. Prizadet je zlasti tirolski lovski polk št. 2 in tirolski strelci št. 1, nato tirolski polk lovcev št. 3, bosanski pešpolk št. 2, lovski bataljon št. 28 in ogrski domobraska pešpolk št. 28. — Izkaz št. 80 priobčuje 2252 imen, med njimi je 77 imen častnikov. Mrtvih je 292 vojakov, med njimi 19 častnikov; vjetnikov je 280, med njimi 7 častnikov. Prizadeta sta v prvi vrsti pešpolka št. 9 in 66, potem domobraska pešpolk št. 36 in črnovojniški polk št. 8.

Dva srbska prijatelja imenom Alojz Vuga in Janez Kancclar iz Solkana so v Gorici zaprli in na ljubljanski grad prepeljali.

V Splitu zaprli so nekaj šolarjev 7. razreda hrvatske višje realki.

Veleizdajski letaki. Ljubljanski listi poročajo: V Pragi skušajo neki elementi širiti med prebivalstvom posebne letake veleizdajske vsebine. Poslano je bilo nekaj takih letakov baje tudi že v ljubljano. Očividno se pospešuje širjenje teh letakov iz ruske strani. Vsakomur svetujemo, če mu pride tak letak v roke, da ga takoj izrci policiji! — (Ker ni izključeno, da

bi se odake strani poskušalo take veleizdajskie letake širiti tudi po Štajerskem in Koroškem, opozarjammo nanje in se pridružujemo nasvetu, da se naj take letake takoj, ako mogče pa tudi njih razširjevalcu policiji ali pa orožnikom izroči. Op. ur.)

Kolera se je pojavila na Selu pri Ljubljani.

Cudni veteranci! Iz Prage se poroča, da je policija vstavila za 6 tednov izhajanje glasila čeških veterancev.

Wolfsberg na Koroškem postal je danes že do malega — rusinski. Dosedaj se je namreč tam naselilo že 6.500 galiških, večinoma rusinskih beguncov.

V Trbižu so pokopali nekoga tamkaj umrela vojaka, o katerem niso mogli dognati, kdo da je. Vojaka so pred pokopanjem fotografirali.

Zenski redvobel. V Celovcu se nahaja neka strežnica, ki nosi vojaško uniformo s šaržo feldvabela in z znakom Rdečega križa ter pripada gorskemu kanonirskemu regimentu št. 3. V sanitetni družbi na bojišču se je tako odlikovala, da je bila povišana za feldveba. V kratkem odiše zopet na bojišče.

Uboj v pisanosti. Dne 26. decembra zvečer prijanjevala sta v neki gostilni v Sv. Barbari v Halozah čevljar Štumberger in posestnik ter čevljar Janez Podhostnik, oba iz Građišča doma. Podhostnik, ki je bil močno pisan, vzel je Štumbergerju steklenico z žganjem iz žepa in je žganje izpil. Vsled tega prišlo je do prepira in končno je dobil Podhostnika udarec po glavi. Proti pol 10. uri zvečer zapnista sta oba gostilno. Na cesti napadel je Štumberger nakratk Podhostnika in ga udaril s sodarskim kladivom tako kudo po glavi, da se je ta takoj na tla zgrudil. Napadalec pričel je Podhostnika zdaj neusmiljeno obdelovati. Prizadel mu je razne teže rane na glavi in ga pustil potem nezavestnega na cesti v snegu ležati. Tam so ga ljudje 27. decembra zjutraj v kri našli. Prenesli so ga v hlev gostilne, kjer je umrl. Ubijalca Štumbergerja so še isti dan arretirali in potem pristojni sodniji oddali.

Na razna vprašanja naznajamo tem potom, da letos „Štajerčevega kmetskega koledarja“ zaradi iz vojne sledičnih težav in razner nismo izdali. Prihodnje leto upamo koledar, ki se je tekom let tako priljubil, zopet izdati.

Mrtvega našli. Iz Sv. Mohorja na Koroškem poročajo, da so našli šolski dečki 63 letnega hlapca Andreja Gaggl v Inzersdorfu v tamošnjem potoku mrtvega ležati. Nesrečne je bržkone ponoči raz mosta padel in utonil.

Zaradi previških cen. Kmetska hčerka Otilija Achatz iz Niederdorfa pri Celovcu je v Celovcu za liter mleka 30 vin. zahtevala. Ker je v Celovcu maksimalna cena mnogo manjša, bila je zaradi pretiravanja cen na entedenza poračuna obsojena.

Albanska želja Avstro-Ogrski in Nemčiji. „Reichspost“ dobila je od enega najodličnejših in najpomembnejših albanskih dostojanstvenikov v Skutariju ob novem letu sledče pismo: — „Naj bi Gospod vseh gospodov in armad leta 1915 nemško-avstrijsko stvar tako sodil, da se budem zamogli kmalu njene zmage veseliti. Mi prijatelji teh dveh nam vedno naklonjenih držav upamo, da ju budem smeli kmalu kot na cilju stopeče zmagovalce pozdraviti. Bog to daj, Bog to daj! Vam narodom vseh narodov želimo blagoslovjeno novo leto!“

Kaj je potrebno za preskrbo moderne armade? O tem si napravimo lahko sliko na podlagi primere, katero čitamo v listu „Journal de Genève“. Eden sotrudnikov tega lista obiskal je eno francoskih štacij, ki tvorijo središče preskrbovalne službe za francosko armado. Na tej štaciji se mora vsaki dan živilska sredstva za 300.000 mož preskrbeti. Vsak dan se odpelje od takaj 6 dolgih vlakov, ki so naloženi s krom, mesom, zelenjavjo, sladkorjem, vinom, kavo, žganjem, tobakom, rižem, ovsem in z drovami za kurjavo. Teh 300.000 mož perabi vsak dan 1.200 glav živine, med njimi 600 glav govede, in požgejo vsak dan 40.000 kg drv. En sam vlak pelje 270.000 porcij kruha, 37 dvojnih centov sardin in 35 dvojnih centov sira. Vsak dan ima francoski vojak pravico na 15 gramov tobaka, na četrtn litra vina in 1/10 litra žganja.

Eksplozija v francoski municipijski tovarni. Iz Curiha poročajo: Kakor poročajo iz St. Gerwaisa na Savojskem, se je dogodila v tovarni za razstreljivo v Cheddusu, 5 kilometrov od Gerwaisa, velika eksplozija. V tej tovarni so izdelovali razstreljivo chenitte, ki je zdaj v velikih množinah izdelujejo za francosko armado. Že nekaj časa izdelujejo tam tudi turpinit, ki ima svoje ime po izumitelju Turpinu. V tovarni je bilo dozdaj zaposlenih okoli 500 delavcev. V Genfu govorijo, da se je zgordil zločin. Tovarna je v zadnjem času dobila do 44 zabojev turpinata za francosko armado. Ker je brzjavna in telefonična zveza s Savojskem pretrgana, prihajajo le počasi poročila iz Cheddusa. Oficielno se poroča, da je eksplodirala ena bomba ter ubila dva delavca. Dognano pa je, da v Cheddusu ne izdelujejo bomb.

Božič v streliških jarkih. Vojni poročevalec lista „Vossische Zeitung“ opisuje, kako so se povod v strelih jarkih pripravljali za božični večer. Povod so se videla majhna božična drevesa, ki so jih poslali iz domovine, smreke, po katere so šli v gozd. Indendantura je dala sveče in okraske. Moštvo je bilo povod dobro razpoloženo. Veliko veselje je povzročila sledeča odredba prestolonaslednika: „Božič na Francoskem, v najožjem stiku s sovražnikom! Te svečanosti mi vsi ne bomo nikdar pozabili. V to svrhodželim vsem članom moje hrabre armade božjega blagoslova, dokler si ne bomo z vojaško srčo bojevnikov, ki se zavedajo svoje dolžnosti, izvjevali miru, na kar bomo mi in naša ljubljena domovina ponosni. Kakor je moj ded, prestolonaslednik Friderik Viljem, poslal o božiču leta 1870. svoji hrabri armadi, vašim očetom in dedom, tako pošiljam jaz vsakemu posameznemu izmeju mojih sobojevnikov kot malo spominsko darilo na skupno božično svečanost v času, največjem za Nemčijo, pipo z mojo sliko.“

Nadvojvoda Karol Franc Jožef Avstrija d'Este. Vsled cesarske odredbe z dne 31. oktobra 1914 je prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Jožef upravičen, da sme za se in za svoje enakorodne naslednike združiti ime in grb rodbine Este s svojim lastnim imenom in grbom. Podlaga tej cesarski odredbi tvori testamentskična odločba nadvojvode Franca Ferdinandu z dne 3. junija 1907. — Nadvojvoda Franc Ferdinand je po smrti vojvode Franca V. Modenskega dne 20. novembra 1875 podedoval z modensko zapuščino, obenem tudi naslov Este in se je od tedaj imenoval s cesarskim dovoljenjem Franc Ferdinand Avstrija d'Este. Šeleko je glede prestolonasledstva prišel na prvo mesto, saj je odpovedal, da tudi ne formalno, naslovu Este. Nadvojvoda Franc Ferdinand je svoj čas podedoval po vojvodi Modenskem 80 milijonov goldinarjev z obveznostjo, da sprejme in nosi ime Este, ki bi sicer s smrtno vojvode Franca V. ugasnilo. Princa, pretendent don Karlos in don Alfonso, sta dobila vsak po en milijon v gotovini, poslednji razentega grad Chlumec na Češkem. Po tragični smrti nadvojvode Franca Ferdinandu ni bilo jasno, v koliko je cela zapuščina obremenjena z modensko substitucijsko obveznostjo, posebno glede posestev Konopišč in Chlumca, ki sta bili kupljeni z denarjem iz modenske zapuščine.

Odlikanja pri spodnještajerskih polkih. Red zelenze krone 3. razreda z vojno dekoracijo je pobil podpolkovnik Franc Hossner, peš. 47., poveljnik 87. pešpolka, dalje major Jos. Degelmann in stotnik Viljem Medicus, peš. 87.; vojaški zasluzni križec z vojno dekoracijo sta dobila stotnik A. Kos in nadporočnik plm. Koepf, peš. 87.; cesarska pohvala se je izrekla rez. poročnikom dr. Ivanu Pikušu, Ern. Schmidtu, Adolfu Odorferju, nadporočnikom pl. Holtzu, E. Holubu, Rudolfu Orlu, Antonu Salvadorju, rez. poročniku dr. E. Karlu in polkovnemu zdravniku dr. Juriju Kreiczkiju, vsi peš. 87.; srebrno hrapostno kolajno 1. razreda so dobili: narednik Ivan Leskovšek, orožni mojster Iv. Srebotnik, četovodje Fr. Karba, Franz Leskošek, M. Podvičan, Franc Wagner in Juričan, dalje desetnika Angelo Mian in Jakob Škrubec, vsi od 4. bataljona peš. 87.; od istega bataljona so dobili srebrno hrapostno kolajno 2. razreda: narednik Jožef Strelec, četovodje M. Fras, Alojz Lisjak, Anton Sikošek, Ivan Smalčič, Jožef Urbanc, Jožef Zej, desetnika Jakob Plejňšek, Fr. Vrtič,

poddesetniki Franc Geršak, Simon Hren in Jožef Kragl ter pešec Anton Kunšak; končno je izreklo vrhovno poveljstvo balkanske armade pojavilo sledenim možem 87. pašpolka: štabnemu naredniku Fr. Urch, naredniku Fr. Rajovec, četovodjem Hart. Bočku, Fr. Emeršiču, Ivanu Ilijasu, Al. Spindlerju, Jožetu Kaučiču in Al. Rakošu; desetnikom Jak. Avsecu, A. Deželaku, Juriju Ferlinu, Maksu Habincu, Sim. Merčniku, R. Lesjaku, Juriju Sekirniku, Iv. Tkalčiču, Fr. Vidrichu, M. Žuraju, poddesetnikom V. Foglu, Fr. Pavliču, Fr. Ruskerju in Jožetu Škarlovniku, končno paščem M. Belšaku, Petru Kancinu, Antonu Pešku, M. Vazu, Al. Žabarju in trobentu Jožetu Koncu. Cesarska pojava je bila izrečena nadporočniku Vlaclavu Dietzu, pašp. 26 in srebrno hrabrostno kolajno 1. razreda je dobil narednik Alojz Popelar.

Naša armada in narodnost, ki jo tvorijo. V naši pehoti služi 26% Nemcev, 17% Madžarov, 14% Čehov, 5% Slovakov, 9% Poljakov, 9% Rusinov, 9% Hrvatov in Srbov, 7% Romunov, 3% Slovencev in 1% Italijanov. Pri lovcih služi 46% Nemcev, 6% Madžarov, 14% Čehov, 4% Slovakov, 5% Poljakov, 5% Slovencev, 4% Hrvatov in Srbov, 12% Italijanov, 3% Romunov in 1% Rusinov. Pri konjenici je 19% Nemcev, 33% Madžarov, 15% Čehov, 13% Rusinov, 11% Poljakov, 5% Hrvatov in Srbov, 2% Slovencev, 1% Slovakov in 1% Rumunov. Pri artiljeriji služi 40% Nemcev, 14% Madžarov, 14% Čehov, 9% Poljakov, 6% Slovakov, 5% Rusinov, 4% Slovencev, 4% Hrvatov in Srbov, in 4% Romunov. Pri pionirjih je 50% Nemcev, 26% Čehov, 13% Madžarov, 3% Slovakov, 3% Poljakov, 2% Slovencev, 2% Hrvatov in Srbov in 1% Rusinov. Pri temu služi 25% Madžarov, 19% Nemcev, 13% Rusinov, 12% Čehov, 10% Poljakov, 8% Hrvatov in Srbov, 6% Slovakov, 3% Romunov in 2% Slovencev. Pri saniteti je 40% Nemcev, 14% Čehov, 14% Madžarov, 7% Slovakov, 7% Poljakov, 6% Rusinov, 5% Hrvatov in Srbov, 4% Slovencev, 2% Romunov, in 1% Italijanov. Po teh statističnih podatkih služi torej v skupni armadi 29% Nemcev, 18% Madžarov, 15% Čehov, 9% Poljakov, 8% Rusinov, 7% Hrvatov in Srbov, 6% Slovakov, 5% Romunov, 3% Slovencev in 1% Italijanov. Pri avstrijski vojni možnarici je 46% Hrvatov in Srbov, 27% Italijanov, 10% Nemcev, 7% Madžarov, 5% Čehov, 4% Slovencev in 1% Poljakov.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avtirske poročilo od četrte.

K.-B. Dunaj, 6. januarja. Uradno se razglaša:

Že več mesecev sem z menjajočim uspehom se vršči boji v Karpatkem gozdnem gorovju trajajo naprej. Karakterizirajo se kot podjetja manjšega štila v mnogo oddaljenih samotnih dolinah. V zadnjih dneh, okrepčan z novimi močmi, poskusil je sovražnik ob posameznih rekah z napadi na prostoru pridobiti.

Zahodno Uszok prelaza in v vzhodnih Baskidih vlada mir.

Na fronti severno in južno Visle traja od včeraj artiljerijski boj.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo od četrte.

K.-B. Berlin (W.-B.), 6. januarja. Iz Velikega glavnega stana se danes dopoldne poroča:

Zahodno bojišče. Francozi so včeraj nadaljevali po načrtu obstrelejanja krajev za našo fronto. Vse eno jim je, da ubijajo s tem svoje lastne vojake; nam škoduje to obstrelejanje malo. — Pri Sonainu in v Argon-

s k e m g o z d u zavzeli smo več sovražnikovih strelskih jarkov, zavrnili razne sovražne napade, vjeli 2 francoska oficirja in čez 200 mož. — Na visočini zahodno Sennheim so se Francozi včeraj zopet vgnezdzili; vrgli smo jih pa z bajonetom raz visočine in niso upali nobenega novega napada. 50 planinskih lovcev smo vjeli.

Vzhodno bojišče. Na vzhodni meji in na severu Poljske tudi včeraj nobene spremembe. — Na Poljskem zahodno Visle so naši vojaki več sovražnikovih postojank in vzeli so prodri do Sucha-oddelka. Vjeli so 1.400 Rusov in 9 strojnih pušk. — Na vzhodnem bregu Pilice je položaj neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Tarnow zopet naš?

„Nowa Reforma“ v Krakovi poroča: Tarnow so v soboto po tako hudem boju Avstrijci i zasedli. Rusi so imeli velikanske izgube.

Ruske izgube do 22. decembra.

Francoski list „Matin“ poroča, da je ruska armada do 22. decembra izgubila 1.165.000 mrtvih in ranjenih.

Ruske izgube v Kavkazu.

List „Tanin“ v Konstantinoplu poroča, da so Turki v dosedanjih bojih v Kavkazu v jeli 15.400 Rusov in jih odpolali v notranje Turčije.

Amerika in Mehika.

K.-B. Frankfurt a. M., 6. januarja. — „Frankfurter Zeitung“ poroča po „Daily Telegraphu“, da so Združene države Amerike stavile na Mehiko ultimatum; v tem izjavljajo, da bi prvi boj onkraj meje Naco in Douglaša Združene države k pričetku sovražnosti prisili.

Zopetno obstrelejanje Belgrada.

Iz Rima prihajajo uradna poročila, ki pravijo: Na Silvestrov večer začeli so avstro-ogrski monitorji od Donave in Save z opetno obstrelejanje Belgrada. Več krogelj razpočelo se je v najživahnejših ulicah, pa so bila le poslopja poškodovana. V srbskih uradnih krogih se smatra to vojno akcijo kot začetek in uvod nadaljnih operacij avstro-ogrsko armade. Ker se pričakuje napade tudi na drugih točkah, je srbsko armadno vodstvo iz neutrjenih krajev svoje vojake v utrdbe poklicalo.

Nove ruske rezerve.

K.-B. Basel, 5. januarja. List „Baseler Nachrichten“ poroča: Ruski gardni kör se je od Bzure in Rawke nazaj potegnil, da boste čez Božič počival. Iz vse Ruvije se prinaša nove regimete v Varšavsko pokrajino. Dviganje starejšega razreda 1915 se vrši redno.

Mi se ne bojimo več prej ludim prehlajenjem, bolečinam, odkratjem, trganjem, neuralgij, zobobolom in drugim bolečinam, odkar vemo, da Fellerjev rastlinski fluid z. n. „Elzafud“ takoj bolečine odpravi. 12 steklenic stane franko samo 6 kron od lekarinja E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz 241 (Hrvatsko). Obenem se lahko tam naroči Fellerjeve milo odvajalne „Elzafudilice“, 6 škatljic za 4 krone 40 h franko. Te so idealno sredstvo zoper pomajanje tiska, težave v želodcu, trdo truplo in drugemu motenju prebave.

Cepljeno trsje

sorte Mosler, Burgunder b., r., Sylvaner, Ruländer, Muškat, Traminer, Weltliner, Gutedel b., r., Kavčina, Ranfol, Stadkamenka, laški Riesling, cepljene na podlagu Riparia P., Rupestris Monticala, Riparia Rupestris, Solanis Berlandieri X Riparia X Teleki ta podlaga Berlandieri X Riparia Teleki je najboljša od vseh podlag, za apneni zemljo najboljša. Tudi več trsov korenjakov tegori omenjene vrste. Cena nizka in po dogovoru. Janez Werbnjak, trsničar Breg p. Ptuj.

ŽENITNA PONUDBA!

Mož, ki ima premoženja 20.000 K čiste vrednosti, se želi seznaniti z v gospodinjstvu izurjeno Slovenko tudi nemškega jezika zmožno, do 25 let starosti; več se izve z dopisom. Prednost imajo Spodnje Štajerke. Naslov se izve v upravi tega lista.

Mlajše delavke,

tudi cele družine, dobijo delo kot „Spulerice“ ali Weberin v tkalnici (Segeltuchweberi) Thondorf, P. Liebenau p. Graecu. Stanovanja v personalni hiši.

Kupim

les za ruš ali gotovi ruš 10 m dolg in 9 10 m širok. Tudi sprejem pridnega mlinarskega učenca.

Aleis Kukowetz, mlinar, Ptuj.

31

Oženjeni kočijaž

ako mogoče z enim odraslenim sinom, sprejme se v graščini Ebensfeld pri Ptju 28

Viničar

z večimi ljudmi se z. 2. februarjem t. l. za Zavrč sprejme. Vprašanja na Hutter, Ptuj. 21

Sodarski

učenec

se pod dobrimi pogoji takoj sprejme pri g.

Hans Steudte,

sodarski mojster,

Ptuj, Brandgasse. 802

Lepa vila

v neposredni bližini Ptuja se pod ugodnimi pogoji takoj prodaja. Več pove Josef Wesik, Puntigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgasse. 601

Kiša

v dobrem stanu, zidana, z dvema sobama, kuhinja, klet in velbani hlev, čez 100 sadnih dreves, 2 orala zemlje, ob okrajni cesti, 7 minut od cerkve in šole, 25 minut od železnice se za 4500 K takoj prodaja. 2000 K ostane labko na hiši.

Na obroke 4K

Kdor hoče zlato verižico in srebrno uro po ceni kupiti, naj piše takoj na

R. Lechner, Goldwarenhaus, Lundenburg 661.

Razglas.

okrajna hranilca

v Konjicah

obresti vloge od 1. pro-

sinca 1915 po . 5%

Enakočasno je povisala

obresti od posojil

na zemljišča na . 6%

in od občinskih in

društvenih posojil

na 5%

Ravnateljstvo.

Proti okuženju

se moramo tembolj varovati, ker nastopajo zdaj nalezljive bolezni takor: šarlah, koze, kolera, tifus z večjo močjo. Zato

naj se rabi

povsod, kjer nastopajo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki mora biti v vsaki hiši na razpolago. Najprijetnejše desinfekcijsko sredstvo sedanosti je brezvomno

LYSOFORM

ki je brez duha, ni strupeno in je po ceni ter se dobi v vsaki lekarni ali drožerji k 60 vinjarjev. Vpliv Lysoforma je zanesljiv in hiter; zato ga priporočajo zdravniki za desinfekcijo na bolniški postelji, za umivanje ran, žulov, za antisceptične obveze in irrigacijo.

Lysoform-milo

je prijetno toaletno milo, ki vsebuje 1%, Lysoforma in vpliva antisceptično; zamore se uporabi na najobčutnejši koži. Napravi kožo mehko in glibeo. Vsi bodoči vedno to izborno milo rabilni, ki je le navidezno draga, v rabi pa jako ekonomično, ker je izdatno.

En-kos stane eno krone.

Pfefferminz-Lysoform

je močno antisceptična ustna voda, ki odpravi takoj in sigurno ustni duh, bledi zobe in jih konzervira. Zamore se rabiti tudi pri vratnem kataru, kašlu in nahodu za grljjanje po zdravniškem predpisu. Par kapljic zadostuje za časovo vodo. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinjarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ daje na zahtevo zastonj in franko kemik HUBMANN, Dunaj XX., Pe-tratschgassee 4.

Vojna budilnica 1914

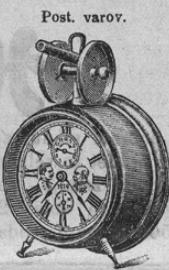
z možnar-baterijo in sl. ko Njeg. Vel. cesarja Franca Jožef I., Viljemja II. 1914 budi z groznim rotopom, nikel ali bakter K 5—. Namesto kanona buben, ki bo buba generalski buben K 6—. Vojne zepne ure od 6—, s leta garancije. Poslje po povzetju prva zalogah vojnih ur

Max Böhnel,

Dunaj IV.,

Margaretenstrasse 27/51.

Originalni fabrični cenik zastonj.

Post. varov.

Kommis

gesetzt. Alters, tücht. und flinker Verkäufer, der Mode, Manufaktur-, Wirk- und Schuhbranche, wird als Stütze des H. Chefs im Grosshandlungshause sofort aufgenommen. — Offerte an G. Gaischek, Fohnsdorf, Obersteier.

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 18. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od

12. do 1. ure zaprt) ob nedeljah in praznikih od 11. do 18. ure depolne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjuho K — 70

oooooooooooooooooooooooooooo

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12— samo **K 6—**

15.000 parov čevljiv na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žeblanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogu moram v kratkem oddati in prodam vseled tega par pod proizvajalno ceno za samo **K 6—**. — Se dobijo za gospode in damev in vsaki velikosti

Poslje po povzetju

Eksportna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

oooooooooooooooooooooooooooo

Rržena kava

v okusu in aromi kakor zrnata kava 5 kg vrečica za obrisalo samo K 450 franko po povzetju „Santosa“

Kralj. Vinogradi 1573.

Pridni zastopniki se sprejmejo.

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj.

Zdravniško sprotevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 806

med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost hitri **sigurni uspeh**. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelu varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram, v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v davalni A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Komi železne branže

se takoj sprejme pri g.

Liszt u. Brodnjak,

Stridovár, Zala M.

Užigalice!

Zahlevajte v vseh trgo-vinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši iz vrstne „Štajerčeve užigalice“ V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“ Dunaj I., drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH PTUJ, in vseh drugih zalogah

Meščanska parna žaga.

Na novem lentičnem trgu (Lendplatz) v Ptaju zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur

— porabo. —

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

KAVA

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomaticna, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10— franko po povzetju. 1/2 kgler. veleprima najfinnejši čaj K 2— oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta.

756

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptiju

izvršuje
vse vrste posredovanja najhitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Medicinalne zelenjave

geisti, olja, esence, živilski praški in zdravila, obvezne snovi in gumijevi blago, desinfekcijska sredstva, vogleno kislo apno, asbest, francosko želatino za čiščenje vina

priporoča

medicinalna drožerija „ZLATI KRIŽ“

Mag. pharm. **Viktor Hayd**
Bismarckstrasse 6, PTUJ preje Wegschaider.

Mestna hranilnica v Ptiju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in
vsak praznik od 9. do 11. ure
dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.